

næsten uløselige Spørgsmaal: Hvorledes der da skal forholdes med Hensyn til Fæstetvungen med Hensyn til den Bondeford, der saaledes forenes med Hovedgaardstaxt? Denne Bestemmelse troer Udvalget nu burde hæves med Undtagelse af det Tilfælde, at samtidig dermed Parcelerne afhændes til selvstændig Eiendom, hvorved jeg kun skal bede undskyldt, at der i den endelige Redaction af Indstillingen er sagt „ere afhændede,“ hvilket jeg vil ubede mig Formandens Tilladelse til, i al Fald med Thingets Samtykke, maatte blive rettet til „samtidigt blive afhændede,“ da Meningen naturligvis ikke er at indrømme en Ret til saadanne Parceler, der allerede forlængst ere selvstændige Eiendomme og maaskee ere gaaede igjennem mange Hænder. Udtrykket „ere“ har kun indsnæget sig, fordi man vilde forebygge den Gluston, at Noget, under Foregivende af, at ville udhykke, kunde saaledes indlægge tilstedende Bondeford under en Parcel, som vel blev oprettet til et særskilt „Jordbrug,“ men som dog forblev i den samme Eiers Besiddelse som den øvrige Deel af Hovedgaarden.

Idet jeg nu skal gaae over til de stillede Vædringsforslag, der foreslaae 12 Edr. Hartkorn forholdet til 20, og subsideært til 16 Edr., da vil det være i Thingets Erindring af den, som jeg troer, meget bestemte Udtalelse fra Udvalgets og navnlig fra Ordførers Side, at det er min Overbevisning, at det er en reen Chimaitre, naar man troer, at der er nogen Fare for en overdreven Sammenlægning paa Selveiergodset. Hvis man i den Henseende skulde frygte Noget, da var det snarere en forvidtgaaende Udskykning og ikke en forvidtgaaende Sammenlægning, fordi den stigende Befolkning fremkalder en stedse større Concurrency til mindre Eiendomme, og at de mindre Eiendomsbesiddere have en uendelig Modstandskraft til at forsvare deres mindre Eiendomme mod dem, der ville opkjøbe dem til deraf at oprette større Eiendomme, hvilket stadfæster sig ved den til alle Tider og i alle Lande stedfindende Erfaring, at mindre Eiendomme forholdsvis ere meget dyrere end de større. Naar Udvalget desuagtet ikke har troet at burde tiltræde det stillede Vædringsforslag, da er det

simpeltvæk af Respect for Thingets Botum. Dette Botum blev afgivet med meget stor Majoritet, og det blev afgivet efter en meget udsørlig Forhandling, og et Udvalg, udnævnt af Thinget, har neppe den samme Ret som det enkelte Medlem, at stille sig paa et aldeles individuelt Standpunkt, men det staaer paa Thingets Standpunkt, og maa inden passende Grændser respectere dets Botum. Jeg siger indenfor passende Grændser, thi jeg undtager saadanne Tilfælde, hvor en Afstemning aabenbart beroer paa en Feiltagelse — og en saadan skal jeg om et Dieblik komme til at nævne — jeg undtager derfor ogsaa saadanne Tilfælde, hvor en Afstemning er aabenbar urigtig — og en saadan skal jeg om et Dieblik komme til at nævne; — men hvor Ingen kan driste sig til at sige, at Afstemningen beroer paa en Feiltagelse eller indeholder en aabenbar Urigtighed, der troer jeg, at et Udvalg bør respectere et med stor Majoritet afgivet Botum. Paa den anden Side har Udvalget troet, efter hvad der strax fra Udvalgets og fra mange Sider blev antydet og forbedt, at burde give et Supplement til dette Botum ved nemlig i den Paragraph, hvori Bevillingsretten er hjemlet, at optage en Bestemmelse, der tillader undtagelsesvis og under de opgivne Betingelser at sammenlægge ud over de 12 Edr. og indtil de 20 Edr. Hartkorn, og ligesom jeg haaber, at Thinget vil billige, at Udvalget har respecteret dets Botum, saaledes troer jeg ogsaa, at man dog vil tillægge alle de ikke uvigtige og i al Fald ganske bestemte ikke gjendrevne Grunde, som sidst bleve anførte, for at gaae f. Ex. til 20 Edr. Hartkorn, saa megen Vægt, at man ikke ved en aldeles uoverstigelig Skranke vil udelukke de mindre Landmænd, som enten ved egen Flid og Dygtighed eller ved Lykkens Gunst kunde se sig istand til at udvide deres Agerbrug, fra at opnaae det, der i enhver Windstibeligheds Green er Maalet for en dygtig Mand's Stræben, nemlig at opnaae indenfor og i sin Virkefreds en bedre, fordeelagtigere og anseeligere Stilling, som han, hvis 12 Edr. Hartkorn skal staae som et aldeles uoverstigeligt Maximum, kun kunde opnaae ved at sælge sin Gaard, den Gaard, hvorpaa han maaskee er